ASIANTUNTIJALAUSUNTO 3.5.2021

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta / E 45 /2021 vp Valtioneuvoston selvitys: Valtioneuvoston selvitys: Asetus unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) kehittämiseksi
LiV@eduskunta.fi

Pohjois-Pohjanmaan liiton lausunto

Pohjois-Pohjanmaan liitto kiittää Liikenne- ja viestintäministeriötä mahdollisuudesta kommentoida muodostettua kantaa Euroopan unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) kehittämiseksi annetun asetuksen uudistamiseen.

Pohjois-Pohjanmaan liitto tukee näkökulmaa asetuksen sisältöön vaikuttamisesta niin, että se edistää mahdollisimman hyvin valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun toimenpiteitä. Myös Pohjois-Pohjanmaan maakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma on rakennettu vastaavien päätavoitteiden pohjalle. Pohjois-Pohjanmaan liitto haluaa muistuttaa, että tavoitteiden saavuttaminen edellyttää TEN-T politiikan nostamista kansallisen liikennejärjestelmän käytännön kehittämisen keskeiseksi ohjenuoraksi. Tämä koskee niin fyysistä liikenneinfraa kuin liikennejärjestelmän kestävyyttä ja älykkyyttä sekä yhteistyötä naapurimaiden kanssa.

Perusmuistiossa on asetettu tavoitteeksi vaikuttaa asetuksen valmisteluun niin, että Suomen osalta asetusuudistuksessa huomioitaisiin pitkät etäisyydet keskeisille Euroopan markkina-alueille, ohuet liikenne- ja kuljetusvirrat verrattuna Keski- ja Etelä-Euroopan kuljetusvirtoihin sekä koko Suomen saavutettavuus ja perifeeristen alueiden ominaispiirteet. Pohjois-Suomen näkökulmasta valitut linjaukset ovat erityisen kannatettavia. Erityisesti perifeeristen alueiden, joihin suurin osa Suomesta eurooppalaisesta näkökulmasta lukeutuu, saavutettavuuden kehittämistarpeet ja -välineet tulisi tunnistaa suuntaviiva-asetuksessa paremmin.

Maanteiden osalta esitetty kanta Suomen kriittisestä suhtautumisesta TEN-T-verkon laajennuksiin ja korkeisiin teknisiin vaatimuksiin maanteiden osalta on Suomen liikennejärjestelmän nykyiseen ja ennustettuun kulkutapajakaumaan peilaten ristiriitainen. Väyläverkkoa tulisi voida kehittää jäsenmaiden tarpeiden mukaisesti ja korkeat vaatimukset eivät tulisi olla ongelma vaan niiden saavuttamiseen tulisi pyrkiä. Väistämättä tulevaisuudessakin merkittävässä roolissa olevan maantieliikenteen osalta tulee voimakkaammin tunnistaa myös kansallisesti mahdollisuudet päästöttömien käyttövoimien saatavuuden kehittämiseen CEF II -asetuksessa TEN-T verkon modernisointiprioriteetista, joka on keskiössä liikenteen vihreän siirtymän osalta. Pohjois-Suomen näkökulmasta tärkeä kokonaisuus on aktiivinen ja yhtenäiseen verkostoon tähtäävä toimintamalli vaihtoehtoisten käyttövoimien jakelun kehittämisessä.

Turvallinen sekä ympäri vuoden häiriöttömästi ja mahdollisimman vähäisin ilmasto- ja ympäristövaikutuksin toimiva meriliikenne ovat Pohjois-Suomen elinkeinoelämän kilpailukyvyn näkökulmasta kriittisiä tekijöitä ja siten linjaus on erityisen kannatettava. Myös linjaus, että Suomi pyrkii vaikuttamaan merten moottoritie (MoS) -konseptin kehittämiseen niin, että hankkeilla voidaan laaja-alaisesti parantaa suomalaisten yritysten toimintaedellytyksiä ja yhteyksiä keskeisille markkina-alueille, on kannatettava. Kuljetusketjujen ja satamatoimintojen digitalisointi sekä puhtaan ja päästöttömän meriliikenteen osalta on tehty pitkäjänteistä työtä mm. Oulun satamassa.

Muistiossa on tunnistettu, että Suomen pohjoiseen jatkuvalla ydinverkolla ja uudella ydinverkkokäytävällä ei ole ydinverkon satamaa, lentoasemaa, eikä kaupunkisolmukohtaa. Pohjois-Pohjanmaan liitto esittää Oulua, Jyväskylää ja Tamperetta kaupunkisolmukohdiksi ydinverkkokäytävälle sekä Oulun lentoasemaa ja satamaa ydinverkkoon tukemaan Oulun kaupunkisolmukohdan sekä Pohjois-Suomen saavutettavuuden kehittämismahdollisuuksia. Ratayhteyksien osalta kehittämisen painopiste tulee Pohjois-Pohjanmaan näkökulmasta olla nykyisellä rataverkolla.

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO

Maakuntajohtaja Pauli Harju

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO | COUNCIL OF OULU REGION
Sepänkatu 20, 90100 Oulu, Finland | Tel. +358 (0)40 685 4000 | Fax +358 (0)8 3113 577 | info@pohjois-pohjanmaa.fi | www.pohjois-pohjanmaa.fi